

## ODLUKE O NAKNADAMA ZA SAKUPLJANJE I OBRADU POSEBNIH KATEGORIJA OTPADA U SUSTAVU FONDA

U Republici Hrvatskoj je putem Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (u daljnjem tekstu: Fond) uspostavljen sustav proširene odgovornosti proizvođača proizvoda za posebne kategorije otpada: otpadna vozila, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadnu električnu i elektroničku opremu i otpadnu ambalažu.

Iznosi naknada za sakupljanje i obradu posebnih kategorija otpada prije stupanja na snagu novog zakonodavnog okvira bili su utvrđeni:

- a) *Pravilnikom o ambalaži i ambalažnom otpadu („Narodne novine“ broj 97/05, 115/05, 111/06, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10, 10/11, 81/11, 89/11, 126/11, 38/13 i 86/13);*
- b) *Pravilnikom o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom („Narodne novine“ broj 74/07, 133/08, 31/09, 156/09, 143/12 i 86/13);*
- c) *Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima („Narodne novine“ broj 133/06, 31/09, 156/09, 45/12 i 86/13);*
- d) *Pravilnikom o gospodarenju otpadnim uljima („Narodne novine“ broj 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13);*
- e) *Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama („Narodne novine“ broj 40/15 i 57/20).*

Stupanjem na snagu:

- a) *Zakona o gospodarenju otpadom („Narodne novine“ broj 84/21 i 143/24 - Odluka USRH);*
- b) *Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži, plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu i ribolovnom alatu koji sadržava plastiku („Narodne novine“ broj 137/23);*
- c) *Pravilnika o gospodarenju posebnim kategorijama otpada u sustavu Fonda („Narodne novine“ broj 124/23);*
- d) *Uredbe o naknadi gospodarenja otpadom i povratnoj naknadi („Narodne novine“ broj 137/24),*

prestali su vrijediti propisi kojima su bili utvrđeni iznosi naknada za sakupljanje i obradu posebnih kategorija otpada te je stvoren pravni okvir sukladno kojemu Fond donosi odluke o novim iznosima naknada za sakupljače i obrađivače posebnih kategorija otpada nad kojima je Fond uspostavio sustave proširene odgovornosti proizvođača proizvoda.

Zakonodavni okvir koji dopušta Fondu da sam utvrđuje naknade za sakupljanje i obradu posebnih kategorija otpada predstavlja značajan napredak u fleksibilnosti sustava budući da je Fond sada u mogućnosti mijenjati naknade sukladno tržišnim kretanjima, što će periodično i po ukazanoj potrebi i činiti te na taj način učinkovitije upravljati sustavom gospodarenja posebnim kategorijama otpadom u svrhu postizanja ciljeva u ime proizvođača/uvoznika/unosnika.

Nadalje, Fond je uvažavajući dosadašnja iskustva i poštujući načelo pravednosti u sustavu povratne naknade primijenio različite iznose naknada za sakupljanje od posjednika do skladišta sakupljača i od skladišta sakupljača do obrađivača za:

- a) četiri velika grada (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek);
- b) ostatak kopnenog područja Republike Hrvatske i

c) otoke,

jer trošak obavljanja usluge sakupljanja otpadne ambalaže u područjima gdje je veća gustoća naseljenosti nije isti kao u manje naseljenim područjima ili na otocima.

U sustavu sakupljanja otpadne ambalaže izvan sustava povratne naknade kao i kod sakupljanja svih ostalih posebnih kategorija otpada, naknada za sakupljanje se dijeli na prijevoz od posjednika do skladišta sakupljača i Fond ju plaća u €/toni i na prijevoz od skladišta sakupljača do obrađivača i Fond ju plaća u €/toni × km, a sve u svrhu povećavanja gravitacijske moći naknada za sakupljanje.

Naime, Fond je sukladno Zakonu o gospodarenju otpadom dužan osigurati primjerenu dostupnost sakupljanja otpada od određenog proizvoda odnosno materijala na čitavom teritoriju Republike Hrvatske, a dosadašnje naknade za sakupljanje to nisu u potpunosti podržavale budući da su bile određene u fiksnom iznosu bez uvažavanja broja kilometara koje sakupljač mora prijeći da bi sakupio otpad.

Također, kod utvrđivanja iznosa naknada za obradu posebnih kategorija otpada, Fond po prvi puta, sukladno odredbi članka 105. Zakona o gospodarenju otpadom uzima u obzir pozitivnu vrijednost otpada koju naplaćuje obrađivaču, a što direktno utječe na smanjenje iznosa naknade za gospodarenje otpadom koju su Fondu na ulaznoj strani dužni plaćati proizvođači/uvoznici/unosnici te samim time i na cijenu proizvoda koju plaćaju potrošači.

Osim navedenog, Fond je troškove obrade EE otpada podijelio po kategorijama EE otpada (umjesto dosadašnje jedinstvene naknade) s ciljem postizanja realnijih troškova sustava koji značajno ovise o sastavu EE otpada.

Pri utvrđivanju iznosa naknada za sakupljanje i obradu posebnih kategorija otpada Fond je vodio računa da se kao posljedica utvrđenih iznosa naknada za sakupljanje i obradu provede usluga gospodarenja otpadom koja će osigurati štedljivo, racionalno, svrsishodno i nepristrano postupanje, a sve kako bi se osigurala najveća moguća ekonomska vrijednost prikupljenog otpada u svrhu ispunjavanja propisanih ciljeva gospodarenja otpadom.

Osim navedenog, vodilo se računa i o tome da svi dionici sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada dobiju pravovremeno informacije i mogućnost dijaloga na predložene iznose naknada, slijedom čega su nacrti predmetnih odluka u razdoblju od 06. do 14. prosinca 2024. godine objavljeni na mrežnim stranicama Fonda u svrhu savjetovanja sa zainteresiranom javnosti.

Tijekom provođenja postupka savjetovanja sa zainteresiranom javnosti u Fondu su zaprimljeni komentari na objavljene nacрте predmetnih Odluka o naknadama za sakupljanje i obradu posebnih kategorija otpada koji komentar je potakao Fond da pristupi dopuni analize i kalkulacije naknada te su nakon izvršene dopune analize i kalkulacije naknada u Fondu održani sastanci s dionicima sustava.

Slijedom dijaloga s dionicima sustava nazočnim na održanim sastancima kao i prethodnom iskustvu u upravljanju sustavom gospodarenja posebnim kategorijama otpada, Fond je dodatno korigirao iznose naknada i došao do konačnih iznosa naknada za sakupljanje i obradu posebnih

kategorija otpada.

U postupku utvrđivanja iznosa naknada u obzir je uzeto i to da osim gore citiranih posebnih kategorija otpada u sustavu Fonda, tijekom 2025. godine Fond uvodi sustave proširene odgovornosti proizvođača proizvoda i za:

- a) otpad koji nastaje od proizvoda s Popisa E Dodatka III Zakona o gospodarenju otpadom i
- b) ribolovni alat koji sadržava plastiku.

Također, osim uspostavljanja novih sustava proširene odgovornosti proizvođača proizvoda, u 2025. godini Fond počinje financirati:

- a) trošak prikupljanja i preuzimanja reciklabilnog komunalnog otpada davateljima javnih usluga i
- b) cjelokupni trošak gospodarenja otpadnom ambalažom sakupljenom u okviru javne usluge sakupljanja komunalnog otpada.

Nove izazove koji očekuju Fond i dionike sustava je bitno uzeti u obzir budući da sredstva za financiranje sustava gospodarenja posebnim kategorijama otpada Fond osigurava naplatom naknade gospodarenja otpadom, a iznos koje naknade utvrđuje Fond odlukama pri čemu će se primijeniti i kriteriji ekomodulacije naknada.

Sljedom svega naprijed navedenog, objavljujemo odluke kojima su utvrđeni iznosi naknada za sakupljanje i obradu posebnih kategorija otpada za: otpadnu ambalažu, EE otpad, otpadna vozila, otpadne gume, otpadna ulja, otpad nastao od proizvoda s Popisa E Dodatka III Zakona i otpad od ribolovnog alata koji sadržava plastiku.

Iznosi naknada utvrđeni objavljenim odlukama primjenjuju se od 1. siječnja 2025. godine, za količine posebnih kategorija otpada predanih na obradu i obrađenih nakon 1. siječnja 2025. godine te je namjera Fonda da sakupljači i obrađivači sa predloženim iznosima naknada izvršavaju svoju ulogu u sustavu gospodarenja posebnim kategorijama otpadom sukladno realnim troškovima za izvršenu uslugu, da Fond bude u mogućnosti uz predložene iznose naknada osigurati u ime proizvođača ispunjavanje ciljeva, a da pri tome naknada gospodarenja otpadom predstavlja realni trošak za gospodarstvo odnosno realno povećanje u odnosu na postojeće naknade uzimajući u obzir inflatorne i druge učinke.